

EBA/REC/2017/03

28/03/2018

Ieteikumi

---

mākoņpakalpojumu izmantošanai

---

1. Atbilstības un ziņošanas pienākumi

Šo ieteikumu statuss

1. Šis dokuments ietver ieteikumus, kas izdoti atbilstoši Regulas (ES) Nr. 1093/2010 16. pantam¹. Kompetentajām iestādēm un finanšu iestādēm saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 16. panta 3. punktu jā dara viss iespējamais, lai ievērotu šos ieteikumus.
2. Ieteikumos izklāstīts EBI skatījums uz atbilstošām uzraudzības praksēm Eiropas Finanšu uzraudzības sistēmā vai par to, kā konkrētajā jomā jāpiemēro Savienības tiesību akti. Kompetentajām iestādēm, kas minētas Regulas (ES) Nr. 1093/2010 4. panta 2. punktā un uz kurām attiecas šie ieteikumi, tie jāievēro, iekļaujot tos atbilstoši savā praksē (piemēram, veicot grozījumus savā tiesiskajā regulējumā vai uzraudzības procesos), tostarp gadījumos, ja šie ieteikumi ir paredzēti galvenokārt iestādēm.

Prasība sniegt ziņojumus

3. Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 16. panta 3. punktu kompetentajām iestādēm līdz 28.05.2018 jāpaziņo EBI, vai tās ievēro vai paredz ievērot šos ieteikumus, vai arī jānorāda to neievērošanas iemesli. Ja šajā termiņā nebūs saņemts šāds paziņojums, EBI uzskatīs, ka kompetentās iestādes šos ieteikumus neievēro. Paziņojumi jāiesniedz, nosūtot EBI tīmekļa vietnē pieejamo veidni uz e-pasta adresi compliance@eba.europa.eu ar norādi "EBA/REC/2017/03". Paziņojumus nosūta personas, kas ir pilnvarotas kompetento iestāžu vārdā ziņot par prasību izpildi. Par jebkurām izmaiņām atbilstības statusā arī ir jāziņo EBI.
4. Paziņojumus publicēs EBI tīmekļa vietnē saskaņā ar 16. panta 3. punktu.

---

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Regula (ES) Nr. 1093/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/78/EK (OV L 331, 15.12.2010., 12. lpp).

2. Priekšmets, piemērošanas joma un definīcijas

Priekšmets un piemērošanas joma

- Šajos ieteikumos ir precizēti ārpalpojumu izmantošanas nosacījumi, kas izklāstīti Eiropas Banku uzraudzītāju komitejas (CEBS) 2006. gada 14. decembra pamatnostādnēs par ārpalpojumiem un kas attiecas uz iestāžu, kas definētas Regulas (ES) Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta 3) apakšpunktā, ārpalpojumu nodošanu mākoņpakalpojumu sniedzējiem.

Adresāti

- Šie ieteikumi ir adresēti kompetentajām iestādēm, kas definētas Regulas (ES) Nr. 1093/2010 4. panta 2. punkta i) apakšpunktā, un iestādēm, kas definētas Regulas (ES) Nr. 575/2013² 4. panta 1. punkta 3) apakšpunktā.

Definīcijas

- Ja vien nav norādīts citādi, Direktīvā 2013/36/ES³ par kapitāla prasībām un CEBS pamatnostādnēs izmantotajiem un definētajiem terminiem ir tāda pati nozīme arī šajos ieteikumos. Šajos ieteikumos papildus tiek piemērotas šādas definīcijas:

Mākoņpakalpojumi	Pakalpojumi, kuri tiek sniegti, izmantojot mākoņdatošanas sniegtās iespējas, t. i., modelis, ar kuru nodrošina plaši pieejamu, ērtu piekļuvi pēc pieprasījuma tīklam, kurā pieejams kopīgots konfigurējams datu resursu kopums (piemēram, tīkli, serveri, datu uzglabāšana, lietošanas pakalpojumi), kurš pieejams ātri un ar minimāliem pārvaldības pasākumiem vai ar minimālu pakalpojuma sniedzēja iesaistīšanos.
Publiskais mākonis	Mākoņa infrastruktūra, kas brīvi pieejama lietošanai plašākai sabiedrībai.
Privātais mākonis	Mākoņa infrastruktūra, kas pieejama lietošanai tikai vienai iestādei.
Kopienas mākonis	Mākoņa infrastruktūra, kas pieejama lietošanai tikai vienai konkrētai iestāžu kopienai, tostarp vairākām vienas grupas iestādēm.

² Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regula (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/36/ES par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK.

Hibrīdmākonis	Mākoņa infrastruktūra, kuru veido divas vai vairākas atšķirīgas mākoņa infrastruktūras.
---------------	---

3. Īstenošana

Piemērošanas datums

- Šie ieteikumi ir piemērojami no 2018. gada 1. jūlija.

4. Ieteikumi par ārējo mākoņpakalpojumu izmantošanu

4.1 Būtiskuma novērtējums

1. Iestādēm, kuras izmanto ārpakalpojumus, pirms savu darbību deleģēšanas ārpakalpojumu sniedzējiem būtu jāizvērtē, kuras darbības ir uzskatāmas par būtiskām. Darbību būtiskuma novērtējums iestādēm būtu jāveic, pamatojoties uz *CEBS* pamatnostādņu 1. pamatnostādnes f) punktu, un gadījumā, ja darbības deleģē mākoņpakalpojumu sniedzējiem, būtu jāievēro visi turpmāk uzskaitītie aspekti:

- (a) deleģējamo darbību nozīmīgums un objektīvā riska profils, proti, vai attiecīgās darbības ir svarīgas iestādes darba nepārtrauktībai/dzīvotspējai un tās saistību izpildei attiecībā ar klientiem;
- (b) dīkstāves tiešā ietekme uz iestādes darbību un ar to saistītie juridiska rakstura riski un reputācijas apdraudējumi;
- (c) jebkāda veida darbības traucējumu ietekme uz iestādes ieņēmumu gūšanas iespējamību;
- (d) konfidencialitātes vai datu integritātes nenodrošināšanas iespējamā ietekme uz iestādi un tās klientiem.

4.2 Pienākums pienācīgi informēt uzraudzības iestādes

2. Ārpakalpojumus izmantojošām iestādēm būtu pienācīgi jāinformē kompetentās iestādes par būtisku darbību deleģēšanu mākoņpakalpojumu sniedzējiem. Iestādēm tas būtu jā dara, pamatojoties uz *CEBS* pamatnostādņu 4.3. punktu, un jebkurā gadījumā jā dara kompetentajām iestādēm pieejama šāda informācija:

- (a) mākoņpakalpojumu sniedzēja nosaukums un tā mātesuzņēmuma nosaukums (ja tāds ir);
- (b) ārpakalpojumiem deleģējamo darbību un datu apraksts;
- (c) valsts vai valstis, kurās paredzēts izmantot pakalpojumu (kā arī datu atrašanās vieta);
- (d) pakalpojumu izmantošanas sākuma datums;
- (e) attiecīgajā gadījumā — pēdējais līguma atjaunošanas datums;
- (f) piemērojamie tiesību akti, kas reglamentē līguma izpildi;
- (g) pakalpojumu izmantošanas beigu datums vai — attiecīgajā gadījumā — nākamais līguma atjaunošanas datums.

3. Papildus informācijai, kas sniegta saskaņā ar iepriekšējo punktu, kompetentā iestāde var lūgt ārpalpojumu izmantojošai iestādei papildu informāciju un riska analīzi par izmantojamo ārpalpojumu, piemēram:
  - (a) informāciju par to, vai mākoņpalpojumu sniedzējam ir darbības nepārtrauktības plāns, kas piemērots pakalpojumiem, kurus tas sniedz ārpalpojumu izmantojošai iestādei;
  - (b) informāciju par to, vai ārpalpojumu izmantojošā iestāde ir izstrādājusi pakalpojumu izbeigšanas stratēģiju situācijām, kad kāda no pusēm pārtrauc līgumu vai kad mākoņpalpojumu sniedzējs pārtrauc pakalpojumu sniegšanu;
  - (c) informāciju par to, vai ārpalpojumu izmantojošās iestādes rīcībā ir prasmes un resursi, kas nepieciešami ārpalpojumiem deleģēto darbību pienācīgai uzraudzīšanai.
4. Ārpalpojumu izmantojošai iestādei būtu jāuztur pastāvīgi atjaunināts reģistrs iestādes un grupas līmenī, kurā apkopota informācija par visām tās būtiskajām un nebūtiskajām darbībām, kas deleģētas ārējo mākoņpalpojumu sniedzējiem. Ārpalpojumu izmantojošai iestādei pēc kompetentās iestādes pieprasījuma būtu jānodrošina tai pieejama ārpalpojumu līguma kopija un visa ar to saistītā informācija, kas apkopota reģistrā, neatkarīgi no tā, vai iestāde mākoņpalpojumu sniedzējam ārpalpojumiem deleģēto darbību ir novērtējusi kā būtisku vai kā nebūtisku.
5. Iepriekšējā punktā minētajā reģistrā būtu jāiekļauj vismaz šāda informācija:
  - (a) 2. punkta a)–g) apakšpunktā minētā informācija, ja tā vēl nav sniegta;
  - (b) ārpalpojumu veids (mākoņpalpojumu modelis un mākoņa izvietojuma modelis, t. i., publiskais/privātais mākonis/hibrīdmākonis/kopienas mākonis);
  - (c) puses, kuras saņem mākoņpalpojumu saskaņā ar ārpalpojumu līgumu;
  - (d) attiecīgajā gadījumā — pierādījumi, ka vadības struktūra vai tās deleģētās komitejas ir apstiprinājušas ārpalpojumu izmantošanu;
  - (e) attiecīgajā gadījumā — apakšuzņēmēju nosaukumi;
  - (f) valsts, kurā ir reģistrēts mākoņpalpojumu sniedzējs/galvenais apakšuzņēmējs;
  - (g) informācija par to, vai ārpalpojumi ir novērtēti kā būtiski (jā/nē);
  - (h) jaunākā iestādes veiktā deleģēto darbību būtiskuma novērtējuma datums;
  - (i) informācija par to, vai mākoņpalpojumu sniedzējs(-i)/apakšuzņēmējs(-i) atbalsta steidzami veicamas darbības (jā/nē);
  - (j) mākoņpalpojumu sniedzēja aizstājamības novērtējums (viegli/grūti aizstājams vai neaizstājams);
  - (k) alternatīva pakalpojumu sniedzēja identifikācija, ja iespējams;
  - (l) ārpalpojumu vai apakšuzņēmuma līguma jaunākā riska novērtējuma veikšanas datums.

4.3 Piekļuves un revīzijas tiesības

Iestādēm

6. Pamatojoties uz CEBS pamatnostādņu 8. pamatnostādnes 2. punkta g) apakšpunktu un mākoņdatošanas ārpalpojumu saņemšanas nolūkā, ārpalpojumu izmantojošām iestādēm

būtu jānodrošina, ka tās ar mākoņpakalpojumu sniedzēju ir noslēgušas rakstisku līgumu, saskaņā ar kuru šis pakalpojumu sniedzējs apņemas:

- (a) nodrošināt iestādei, jebkurai iestādes attiecīgi norīkotai trešajai personai un iestādes apstiprinātam revidentam neierobežotu piekļuvi sava uzņēmuma telpām (galvenajam birojam un darbības centriem), kā arī visām ierīcēm, sistēmām, tīkliem un datiem, kas tiek izmantoti ārpalpojumu sniegšanā (piekļuves tiesības);
  - (b) piešķirt iestādei, jebkurai iestādes attiecīgi norīkotai trešajai personai un iestādes apstiprinātam revidentam neierobežotas tiesības veikt ārpalpojumu pārbaudes un revīzijas (revīzijas tiesības).
7. Līguma noteikumiem nekādi nevajadzētu traucēt vai ierobežot piekļuves un revīzijas tiesību efektīvu īstenošanu. Ja revīziju veikšana vai atsevišķu revīzijas paņēmieni izmantošana var radīt risku cita klienta informācijai, tad būtu jāatrod alternatīvi veidi, kā nodrošināt līdzvērtīgu iestādes pieprasīto uzticamības līmeni.
8. Ārpalpojumus izmantojošai iestādei savas revīzijas un piekļuves tiesības būtu jāizmanto uz risku balstītā veidā. Ja ārpalpojumus izmantojoša iestāde neizmanto savus revīzijas resursus, tai būtu jāapsver iespēja izmantot vismaz vienu no šādiem rīkiem:
- (a) apvienotas revīzijas, ko organizē kopā ar citiem tā paša mākoņpakalpojumu sniedzēja klientiem un ko veic paši klienti vai arī kāda to norīkota trešā persona, lai tādējādi efektīvāk izmantotu revīzijas resursus un samazinātu administratīvo slogu gan klientiem, gan arī mākoņpakalpojumu sniedzējam;
  - (b) trešo personu izdoti sertifikāti un trešo personu sagatavoti revīzijas ziņojumi, vai arī iekšējie revīzijas ziņojumi, kurus mākoņpakalpojumu sniedzējs dara pieejamus ar nosacījumu, ka:
    - i. ārpalpojumus izmantojošā iestāde nodrošina, ka sertifikāti vai revīzijas ziņojumi attiecas uz sistēmām (piemēram, procesiem, lietotnēm, infrastruktūru, datu centriem utt.) un kontroles pasākumiem, kurus šī iestāde ir atzinusi par būtiskiem;
    - ii. ārpalpojumus izmantojošā iestāde pastāvīgi un rūpīgi izvērtē sertifikātu vai revīzijas ziņojumu saturu un jo īpaši nodrošina, ka būtiskie kontroles pasākumi tiek aplūkoti arī turpmākajās revīzijas ziņojuma redakcijās, un pārliecinās, ka sertifikāts vai revīzijas ziņojums nav novecojis;
    - iii. ārpalpojumus izmantojošā iestāde ir apmierināta ar personas, kura izdod sertifikātus vai sagatavo revīzijas ziņojumus, spējām (piemēram, attiecībā uz sertifikācijas vai revīzijas uzņēmumu rotāciju, kvalifikāciju, zināšanām, attiecīgajā revīzijas lietā esošo pierādījumu pārbaudi/atkārtotu pārbaudi);
    - iv. sertifikāti tiek izdoti un revīzija tiek veikta saskaņā ar vispārārtzītiem standartiem un ietver būtisko kontroļu efektivitātes pārbaudi;
    - v. ārpalpojumus izmantojošajai iestādei ir līgumā noteiktas tiesības pieprasīt sertifikātu vai revīzijas ziņojumu tvēruma paplašināšanu, lai iekļautu vēl citas

būtiskas sistēmas un/vai atbilstošās kontroles. Šādu tvēruma grozīšanas pieprasījumu skaitam un biežumam ir jābūt samērīgam un pamatotam, raugoties no riska pārvaldības viedokļa.

9. Tā kā mākoņdatošanas risinājumi ir saistīti ar augstu tehnisko sarežģītību, ārpakalpojumus izmantojošajai iestādei būtu jāpārlicinās, ka auditu veicošie darbinieki (tie var būt vai nu iekšējie revidenti, vai arī revidentu grupa, kas rīkojas iestādes uzdevumā, vai arī mākoņpakalpojumu sniedzēja norīkoti revidenti) vai — attiecīgā gadījumā — darbinieki, kuri izskata trešo personu izdotos sertifikātus vai pakalpojumu sniedzēja sagatavotos revīzijas ziņojumus, ir ieguvuši vajadzīgās prasmes un zināšanas, lai varētu veikt efektīvas un atbilstošas revīzijas un/vai mākoņdatošanas risinājumu novērtējumu.

Kompetentajām iestādēm

10. Pamatojoties uz *CEBS* pamatnostādņu 8. pamatnostādnes 2. punkta h) apakšpunktu un ārējo mākoņpakalpojumu saņemšanas nolūkā, ārpakalpojumus izmantojošajām iestādēm vajadzētu nodrošināt, ka tās ar mākoņpakalpojumu sniedzēju ir noslēgušas rakstisku līgumu, saskaņā ar kuru šis pakalpojumu sniedzējs apņemas:

- (a) nodrošināt ārpakalpojumus izmantojošo iestādi uzraugošajai kompetentajai iestādei (vai jebkurai kompetentās iestādes attiecīgi norīkotai trešai personai) neierobežotu piekļuvi mākoņpakalpojumu sniedzēja telpām (galvenajam birojam un darbības centriem), kā arī visām ierīcēm, sistēmām, tīkliem un datiem, kas tiek izmantoti pakalpojumu sniegšanā ārpakalpojumus izmantojošai iestādei (piekļuves tiesības);
- (b) piešķirt ārpakalpojumus izmantojošo iestādi uzraugošajai kompetentajai iestādei (vai jebkurai kompetentās iestādes attiecīgi norīkotai trešai personai) neierobežotas tiesības veikt ārpakalpojumu pārbaudes un revīzijas (revīzijas tiesības).

11. Ārpakalpojumus izmantojošajai iestādei būtu jānodrošina, ka līguma noteikumi netraucē kompetentajai iestādei veikt tās uzraudzības funkcijas un sasniegt tās mērķus.

12. Uz informāciju, kuru kompetentā iestāde iegūst, īstenojot savas revīzijas un piekļuves tiesības, būtu jāattiecinā dienesta noslēpuma un konfidencialitātes prasības, kas noteiktas Direktīvas 2013/36/ES (*CRD IV*) 53. pantā un turpmākajos pantos. Kompetentajām iestādēm būtu jāatturas no jebkādu tādu līgumu vai vienošanos noslēgšanas, kas tām varētu liegt ievērot Savienības tiesību aktu noteikumus attiecībā uz konfidencialitāti, dienesta noslēpumu un informācijas apmaiņu.

13. Pamatojoties uz revīzijā izdarītajiem konstatējumiem, kompetentajai iestādei būtu jānovērš konstatētie trūkumi, vajadzības gadījumā tiešā veidā piemērojot attiecīgus pasākumus ārpakalpojumus izmantojošajai iestādei.

4.4 Īpaši nosacījumi attiecībā uz piekļuves tiesībām

14. Līgumā, kas minēts 6. un 10. punktā, būtu jāiekļauj šādi nosacījumi:

- (a) personai, kura plāno izmantot savas piekļuves tiesības (iestāde, kompetentā iestāde, revidents vai kāda trešā persona, kura rīkojas iestādes vai kompetentās iestādes uzdevumā), pirms plānotā apmeklējuma saprātīgā termiņā būtu jābrīdina attiecīgais uzņēmums par šo apmeklējumu, izņemot gadījumus, kad savlaicīga un iepriekšēja brīdināšana nav iespējama ārkārtas vai krīzes situācijas dēļ;
- (b) mākoņpakalpojumu sniedzējam ir pienākums apmeklējuma laikā pilnībā sadarboties ar attiecīgajām kompetentajām iestādēm, kā arī ar iestādi un tās revidentu.

4.5 Datu un sistēmu drošība

15. Kā norādīts *CEBS* pamatnostādņu 8. pamatnostādnes 2. punkta e) apakšpunktā, ārpalpojumu līgumā ir jānosaka, ka ārpalpojumu sniedzējam būtu jānosaka pienākums nodrošināt finanšu iestādes pārsūtītās informācijas konfidencialitāti. Saskaņā ar *CEBS* pamatnostādņu 6. pamatnostādnes 6. punkta e) apakšpunktu iestādēm būtu jāīsteno pasākumi, lai nodrošinātu ārpalpojumu sniedzēju nodrošināto pakalpojumu nepārtrauktību. Saskaņā ar *CEBS* pamatnostādņu 8. pamatnostādnes 2. punkta b) apakšpunktu un 9. pamatnostādni ārpalpojumu izmantojošās iestādes vajadzības, kas saistītas ar kvalitāti un darbu izpildi, būtu jāizklāsta rakstiskos ārpalpojumu līgumos un līgumos par pakalpojumu kvalitātes līmeni. Šie drošības aspekti ir pastāvīgi jāuzrauga (7. pamatnostādne).

16. Iepriekšējā punkta izpildes un attiecīgā lēmuma pieņemšanai nepieciešamās informācijas nodrošināšanas nolūkos iestādei pirms darbību deleģēšanas ārpalpojumu sniedzējiem būtu jāveic vismaz šādi pasākumi:

- (a) identificēt un klasificēt savas darbības, procesus un ar tiem saistītos datus un sistēmas, lai noteiktu, vai tās ir sensitīvas un kādi aizsardzības pasākumi ir nepieciešami;
- (b) veikt rūpīgu, uz risku orientētu darbību, procesu un ar tiem saistīto datu un sistēmu atlasī;
- (c) noteikt atbilstošu datu konfidencialitātes, pieejamības, datu un sistēmu integritātes nodrošināšanas līmeni. Iestādēm būtu arī jāapsver iespēja vajadzības gadījumā ieviest īpašus pasākumus attiecībā uz datiem, kuri tiek pārsūtīti, datiem, kuri glabājas atmiņā, un datiem, kuri patlaban netiek izmantoti, piemēram, šifrēšanas tehnoloģiju izmantošanu apvienojumā ar piemērotas datu pārvaldības infrastruktūras nodrošināšanu.

17. Tāpat iestādēm būtu jānodrošina, ka tās ir noslēgušas rakstisku līgumu ar mākoņpakalpojumu sniedzēju, kurā cita starpā ir izklāstīti arī 16. punkta c) apakšpunktā minētie mākoņpakalpojumu sniedzēja pienākumi.

18. Saskaņā ar *CEBS* pamatnostādņu 7. pamatnostādni iestādēm vajadzētu pastāvīgi uzraudzīt darbību un drošības pasākumu veikšanu, kā arī incidentus, un vajadzības gadījumā pārliecināties, vai to darbību deleģēšana ārpaikalpojumu sniedzējiem atbilst iepriekšējiem punktiem. Vajadzības gadījumā tām nekavējoties būtu jāveic korektīvi pasākumi.

4.6 Datu atrašanās vieta un datu apstrāde

19. Kā noteikts *CEBS* pamatnostādņu 4. pamatnostādnes 4. punktā, slēdzot un pārvaldot ārpalpojumu līgumus, kas tiek īstenoti ārpus EEZ, iestādēm būtu jārikojas īpaši uzmanīgi, jo attiecīgajai uzraudzības iestādei var būt datu aizsardzības un efektīvas uzraudzības riski.

20. Iestādei, kura plāno izmantot ārējos mākoņpakalpojumus, ir jāizvērtē riski saistībā ar datu atrašanās un datu apstrādes vietu. Novērtējumā būtu jāaplūko iespējamo risku ietekme, kā arī tiesiskās nedrošības un noteikumu ievērošanas jautājumi, un jāņem vērā ierobežojumi, kas ir spēkā valstīs, kur tiek vai varētu tikt sniegti attiecīgie ārpalpojumi un kur tiek vai varētu tikt glabāti dati. Novērtējumā būtu jāņem vērā apsvērumi, kas attiecas uz plašāku politisko stabilitāti un drošību attiecīgajā valstī, šajā jurisdikcijā spēkā esošie tiesību akti (tostarp tiesību akti datu aizsardzības jomā) un tiesībaizsardzības noteikumi, tostarp maksātspējas regulējuma nosacījumi, kas piemērojami gadījumā, ja mākoņpakalpojumu sniedzējs bankrotē. Ārpalpojumus izmantojošajai iestādei būtu jānodrošina, ka šie riski ir samērojami ar deleģēto darbību būtiskumu.

4.7 Ķēdes ārpalpojumi

21. Kā norādīts *CEBS* pamatnostādņu 10. pamatnostādņē, iestādēm būtu jāņem vērā riski, kas saistīti ar “ķēdes ārpalpojumiem”, kas nozīmē, ka ārpalpojumu sniedzējs atsevišķus pakalpojumu elementus deleģē citiem pakalpojumu sniedzējiem. Ārpalpojumu izmantojošajām iestādēm vajadzētu piekrist izmantot ķēdes ārpalpojumus tikai tādā gadījumā, ja arī apakšuzņēmējs apņemas pilnībā ievērot saistības, kas pastāv starp ārpalpojumus izmantojošo iestādi un ārpalpojumu sniedzēju. Turklāt ārpalpojumu izmantojošajai iestādei būtu jāveic attiecīgi pasākumi, lai novērstu riskus, kas saistīti ar apakšuzņēmējiem uzticēto darbību trūkumiem vai nespēju veikt šīs darbības, kas būtiski ietekmē ārpalpojumu sniedzēja spēju izpildīt ārpalpojumu līgumā noteiktos pienākumus.

22. Ārpalpojumu līgumā, kas noslēgts starp ārpalpojumu izmantojošo iestādi un mākoņpakalpojumu sniedzēju, būtu jāuzskaita to darbību veidi, kuras nedrīkst deleģēt apakšuzņēmējiem, un jānorāda, ka mākoņpakalpojumu sniedzējs ir pilnībā atbildīgs par apakšuzņēmējiem deleģēto pakalpojumu uzraudzību.

23. Ārpalpojumu līgumā būtu jāiekļauj arī nosacījums, ka mākoņpakalpojumu sniedzējam ir pienākums informēt ārpalpojumu izmantojošo iestādi par visām plānotajām būtiskajām izmaiņām sākotnējā līgumā minēto apakšuzņēmēju sastāvā vai tiem deleģēto pakalpojumu uzskaitījumā, kuras var ietekmēt pakalpojumu sniedzēja spēju izpildīt ārpalpojumu līgumā noteiktos pienākumus. Līgumā būtu jānosaka šādu izmaiņu paziņošanas termiņš, lai ārpalpojumu izmantojošā iestāde varētu veikt ierosināto izmaiņu ietekmes riska novērtējumu pirms tam, kad šādas izmaiņas apakšuzņēmēju sastāvā vai tiem deleģēto pakalpojumu uzskaitījumā faktiski stājas spēkā.

24. Ja mākoņpakalpojumu sniedzējs plāno tādas apakšuzņēmēju sastāva vai tiem deleģēto pakalpojumu izmaiņas, kas var negatīvi ietekmēt līgumā minēto pakalpojumu riska novērtējuma rezultātus, tad ārpkalpojumus izmantojošajai iestādei vajadzētu būt tiesīgai pārtraukt līgumu.
25. Ārpkalpojumus izmantojošai iestādei būtu pastāvīgi jāpārskata un jāuzrauga pakalpojumu vispārējā izpilde neatkarīgi no tā, vai tos sniedz mākoņpakalpojumu sniedzējs vai tā apakšuzņēmēji.

4.8 Plāni neparedzētiem gadījumiem un atkāpšanās stratēģijas

26. Kā norādīts *CEBS* pamatnostādņu 6.1. pamatnostādnē, 6. pamatnostādnes 6. punkta e) apakšpunktā un 8. pamatnostādnes 2. punkta d) apakšpunktā, ārpkalpojumus izmantojošajai iestādei būtu jāplāno un jāīsteno pasākumi savas darbības nepārtrauktības nodrošināšanai gadījumā, ja ārpkalpojumu sniedzējs vairs nespēj sniegt attiecīgos pakalpojumus vai ja pakalpojumu kvalitāte pasliktinās līdz nepieņemamam līmenim. Šiem pasākumiem būtu jāietver plāni neparedzētiem gadījumiem un skaidri definēta atkāpšanās stratēģija. Turklāt ārpkalpojumu līgumā būtu jāiekļauj sadarbības pārtraukšanas un atkāpšanās klauzulas, kas ļauj ārpkalpojumu sniedzēja sniegtos pakalpojumus deleģēt citam ārpkalpojumu sniedzējam vai arī iekļaut ārpkalpojumus izmantojošās iestādes funkcijās.
27. Ārpkalpojumus izmantojošajai iestādei būtu arī jānodrošina iespēja vajadzības gadījumā atkāpties no vienošanās par ārējo mākoņpakalpojumu saņemšanu, neradot negatīvu ietekmi uz tiesiskā regulējuma ievērošanu un tās klientiem sniegto pakalpojumu nepārtrauktību un kvalitāti. Lai to panāktu, ārpkalpojumus izmantojošajai iestādei būtu:
- (a) jāizstrādā un jāievieš vispusīgi ārpkalpojuma izbeigšanas plāni, kas ir atbilstoši dokumentēti un vajadzības gadījumā arī pietiekami pārbaudīti;
  - (b) jāplāno alternatīvi risinājumi un jāizstrādā pārejas plāni, lai tā varētu pārtraukt saņemto ārpkalpojumu un nodot to citam nodrošinātājam kontrolētā un pietiekami pārbaudītā veidā, ņemot vērā arī datu atrašanās vietas apsvērumus un nepieciešamību saglabāt darbības nepārtrauktību pārejas posmā;
  - (c) jānodrošina, ka ārpkalpojumu līgumā ir iekļauts mākoņpakalpojumu sniedzēja pienākums ārpkalpojumu līguma pārtraukšanas gadījumā sniegt pienācīgu atbalstu ārpkalpojumus izmantojošajai iestādei pakalpojumu migrācijas procesā ārpkalpojumus izmantojošajai iestādei tās centienos noteiktā kārtībā vai iestādes tiešā pārvaldībā nodot attiecīgās darbības citam pakalpojumu sniedzējam.
28. Izstrādājot atkāpšanās stratēģijas, ārpkalpojumus izmantojošajai iestādei būtu jāapsver iespēja veikt šādas darbības:
- (a) izstrādāt galvenos riska rādītājus, lai varētu noteikt, kad pakalpojumu kvalitātes līmenis ir nepieņemams;

- (b) veikt analīzi par ietekmi uz tās darbību, kas samērojama ar ārpalpojumu sniedzējiem deleģētajām darbībām, lai noteiktu, kādi cilvēkresursi un materiālie resursi ir nepieciešami atkāpšanās plāna īstenošanai un cik daudz laika tam būs nepieciešams;
- (c) deleģēt uzdevumus un pienākumus atkāpšanās plānu īstenošanas pārvaldībai un pārejas darbību veikšanai;
- (d) noteikt veiksmīgas pārejas kritērijus.

29. Ārpalpojumus izmantojošajai iestādei būtu jānosaka arī tādi rādītāji, kas mākoņpakalpojumu sniedzēja sniegto pakalpojumu uzraudzības laikā norādītu par ārpalpojuma izbeigšanas uzsākšanu, ka tai ir jāīsteno atkāpšanās plāns.